

Lausunto FinnAust Mining Finland Oy:n Enonkoski C:n malminetsintälupahakemuksesta (ML2013:0084)

KH 04.11.2024 § 350
229/10.01.01/2022

Valmistelija	ympäristöinsinööri Hanne Turunen, puh. 044 417 4690 / hanne.turunen@savonlinna.fi , kaavasuunnittelija Satu Pannila, puh. 044 417 4660 / satu.pannila@savonlinna.fi
Selostus	<p>Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) pyytää kaivoslain (10.6.2011/621) 37 §:n nojalla lausuntoa liitteenä olevasta Savonlinnan kaupungin alueelle kohdistuvasta malminetsintäluvan jatkoaikahakemuksesta.</p> <p>Erityisesti Tukes pyytää mainintaa tutkimussuunnitelman mukaisen toiminnan vaikutuksista alueen kaavatilanteeseen, ympäristö- ja muista vaikutuksista.</p> <p>Lausunto tulee toimittaa lupatunnus ML2013:0084 mainiten viimeistään 4.11.2024; Savonlinnan kaupunki on saanut 17.10.2024 pyynnön mukaisesti lisää aikaa lausunnon toimittamiseksi 8.11.2024 mennessä.</p> <p>Hakija etsii alueelta nikkeliä, kuparia, kobolttia ja platina-ryhmän alkuaineita. Tutkimusmenetelmät ovat geologinen kartoitustyö, kalliopinnan näytteenotto, geofysikaaliset mittaukset ja timanttikairaus. Hakemusasiakirjat ovat nähtävänä Tukesin internet-sivuilla: https://tukes.fi/malminetsintaluvatja-valtaukset</p> <p>Kaivoslain mukaan malminetsintälupaa koskevassa hakemuksessa on toimitettava lupaviranomaiselle lupaharkinnan kannalta tarpeellinen ja luotettava selvitys hakijasta, tämän asiantuntemuksesta, teknisestä suorituskyvystä, taloudellisesta ja rahoituksellisesta tilanteesta sekä muista edellytyksistä harjoittaa haettuun lupaan perustuvaa toimintaa.</p> <p>Malminetsintälupahakemuksessa on oltava tieto hakemuksen kohteena olevan alueen oikeusvaikutteisista kaavoista ja mahdollisesti vireillä olevista kaavahankkeista sekä luotettava selvitys siitä, ettei haetulla alueella ole laissa tarkoitettua estettä, kuten alueen käyttöä koskevista rajoituksista ja niiden huomioon ottamisesta.</p>
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Laine Janne
Päätösehdotus	<p>Savonlinnan kaupunginhallitus päättää todeta Tukesille Savonlinnan kaupungin lausuntona Enonkoski C:n malminetsintälupahakemuksesta, ettei haettua malminetsintälupaa tule myöntää.</p> <p>Kaivoslain 46 §:n mukaan malminetsintälupaa ei saa myöntää mm. alueelle, jossa luvan mukainen toiminta vaikeuttaisi oikeusvaikutteisen kaavan toteuttamista tai alueelle, jonka osalta kunta vastustaa luvan myöntämistä kaavoituksesta johtuvasta tai muusta alueiden käyttöön liittyvästä pätevistä syistä, jollei luvan myöntämiselle ole erityistä syytä. Varsin laaja etsintäalue (1795,13 ha) sijoittuu voimassa olevien oikeusvaikutteisten Haukiveden-Haapaveden osayleiskaavan, Oravin-Joutenveden osayleiskaavan sekä valmisteilla olevalle Kerimäen sisäjärvien osayleiskaavan alueelle. Etenkin kun tarkastellaan kokonaisuutena huomioiden jo myönnettyt sekä haetut malminetsintälupa-alueet (mm. Hälvälä 2, Makkola ja Enonkoski C), kattaa alue erittäin suuren pinta-alan Savonlinnan kaupungin yleiskaavoituksen alla sekä</p>

Enonkoski C:n osalta voimassa olevien yleiskaavojen aluetta ja vaikuttaa näin ollen mm. olemassa olevien sekä suunniteltujen rantarakennuspaikkojen rakentamiseen ja siten myös kaavoituksen toteutumiseen.

Todettakoon myös, että hakemuksen liitteenä oleva kartta on niin epäselvä, että Tukesin erityisesti pyytämä toiminnan vaikutusten arviointi kaavatilanteeseen ja ympäristöön vaatii runsaasti työtä, että arviointi voidaan tehdä. Hakemuksen liitekarttojen tulee olla laadukkaampia ja tarkempia, kuin mitä kyseessä olevan hakemuksen kartta on. Malminetsintälupahakemusalueella esiintyy Euroopan unionin luontodirektiivin 12 artiklan IV (a) liitteessä lueteltuja tiukkaa suojelua edellyttäviä eläinlajeja kuten viitasammakoita ja lummelampikorentoja. 12 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet liitteessä IV olevassa a-kohdassa olevia eläinlajeja koskevan tiukan suojelujärjestelmän käyttöönottamiseksi niiden luontaisella levinneisyysalueella. Kiellettyä on a-alakohdan mukaan kaikki näiden lajien yksilöitä koskeva tahallinen pyydystäminen tai tappaminen luonnossa, b-alakohdan mukaan näiden lajien tahallinen häiritseminen erityisesti niiden lisääntymis-, jälkeläistenhoito-, talvehtimis- ja muuttoaikana, c-alakohdan mukaan tahallinen munien hävittäminen tai ottaminen luonnosta on kiellettyä, sekä d-alakohdan mukaan lisääntymis- tai levähdyspaikkojen heikentäminen ja hävittäminen. Euroopan unionin tuomioistuimen päätöksiin (C-473/19, C-474/19 ja C-441/17) mukaan d-alakohtaan ei voida soveltaa termiä tahallinen, vaan kiello koskee kaikenlaista toimintaa mistä aiheutuu lisääntymis- tai levähdyspaikan heikentämistä ja hävittämistä. Näin ollen kaikki toimet, jotka johtavat lisääntymis- tai levähdyspaikkojen heikentämiseen tai tuhoutumiseen, on kiellettävä ja vältettävä, olivat ne tahallisia tai eivät. Hakijan epäselvän kartta-aineiston perusteella on mahdotonta arvioida malminetsintävaikutuksia IV (a) liitteen lajeihin ja niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin.

Hakemusasiakirjoista ei myöskään ilmene miten hakija on selvittänyt, ettei suunnitellulla malminetsintäalueella esiinny IV (a) liitteen lajeja tai muita suojeltuja tai rauhoitettuja eläin- tai kasvilajeja tai luontotyyppisiä, ja miten mahdolliset esiintymät otetaan huomioon. Hakemuksessa kerrotaan, että kairauspaikat ilmoitetaan kartalla ennen työn aloittamista paikalliselle ELY-keskukselle, jolloin vielä varmistetaan, ettei ko. paikalla tai sen läheisyydessä ole suojeltuja lajeja- tai kasvilajeja. ELY-keskuksella ei ole tietoa kaikista alueen suojelluista eläin- ja kasvilajeista, sillä kaikkia Suomen maa- ja vesialueita ei ole luontoarvojen osalta kartoitettu. Kerimäen sisäjärvien osayleiskaavan varten laadittu luontoselvitys ei myöskään ole vielä julkinen. Kairausalueille tulee näin ollen toteuttaa asianmukainen ja oikeaan aikaan teetetty luontoselvitys, jotta voidaan olla varmoja, että alueella ei esiinny suojeltua lajistoa tai luontotyyppisiä. Savonlinnan kaupungille tärkeät strategiset arvot, kuten puhtaat vesistöt ja ympäristö sekä houkutteleva lähiluonto, eivät toteudu laajojen malminetsintälupien myöntämisen myötä. Varaukset vaikuttavat kiinteistöjen arvoon, lisäävät entisestään epävarmuutta tulevasta ja hidastavat esimerkiksi alueen kiinteistöjen rakentamista ja niiden omistajuuksien vaihtoa. Malminetsintävaraukset ovat mainehaitta, johon Savonlinnan kaupungilla itsellään ei ole juurikaan vaikutusvaltaa, mutta mikä suuresti vaikuttaa alueen houkuttelevuuteen ja elinvoimaisuuteen.

Savonlinnan kaupunki näkee malminetsintälupien myöntämisen olevan ristiriidassa sen seikan kanssa, että luvat myönnetään vaikka on ilmeistä, että kaupunki vastustaa myös etsintälupien mahdollisena seurauksena olevien kaivoslupien myöntämistä. Yllä esitettyjä seikkoja Savonlinnan

kaupunki pitää kaivoslain 46 § mukaisina perusteina sille, että malminetsintälupaa ei tulisi hakijalle myöntää.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto